

קול מחורב

פרשת אחרי מות - קדושים

למידה עיון ושיחה מסביב לשולחן שבת

ונגיד (נכתב ע"י נערה בת משפחתי)

---ונגיד---

שהקורונה הזאת לא הולכת להגמר כ"כ מהר,

ושחלילה אף אחד לא הולך למצוא לה חיסון.

וממשיכים לצמצם, ולהרחיב, ושוב לצמצם

ומתבדחים, ומתעצבים, ושוב מתבדחים

ופותחים וסוגרים חנויות

ומאשרים ואוסרים בדיקות ביתיות

ומודדים חום, ומרחק, ואחוזים

ומחשבים אפשרויות, סיכונים, סיכויים

---ונגיד---

שבסוף מתקבע כזה מין מצב

שקורונה פה, וזהו.

לא עוד "חופשת קורונה"

לא "כפויה"

לא "בלתי צפויה"

לא חופשה בכלל

רק שגרה.

"שגרת קורונה"

שגרתית

אפורה

של לימודים מרחוק

עם הררי ספרים וחוברות

מוחשיים בהחלט

ומרחבים קוליים אינסופיים

מופשטים למדי, חמקמקים, בוגדניים

ועולם שהולך ונהיה וירטואלי

עסקים בענן

הזמנות במקוון

הנורמאלי החדש

למשמעות הנוספת

של "אתרי" קניות

ו"רשת" חנויות....

---ונגיד---

שככה זה ימשיך

וככה זה יתאזן

וככה זה יהיה

וככה, ככה זה יחיה

וכפפות יעוצבו, יתמתגו, יתופרו,

ינקרו, יאזלו, יעלו ויפרו

מסכות יהפכו הסטארט-אפ של ההווה

במבחר, במגוון, בזיל ושווה

---ונגיד---

שנתרגל, נסתגל, ונזרום

נמצא עוד "מעלות טובות למקום"

שבועות, חדשים ושנים יחלפו

ומי הירדן זכרונות ישטפו

מדורי חדשות יטחנו עוד תכנים

שלא בהכרח "מקרינים" או "קורנים"

מספרים יהוו חשבונות, מחירים

ולא עוד חולים, מחלימים, נפטרים...

בדברי הימים לתולדות העמים

סיפורים עוד יופיעו, עדים דוממים

לעולם שהיה ותסס ובעט

ונבח ושרק וכרכר ושעט---

ובבלדות עתיקות או קונקרדנציות מצהיבות

יופיעו מילים כמו "כנסים" או "שיבות"

וכל איש אשר ידע עולם בידו

יתפאר בידועו "מטוס" מה סודו...

---ונגיד...---

שבעוד איזו מאה ועוד כמה עשרות
פתאום יכבשו כותרות מסעירות
ושמועה תרחף, תציץ ותנדוד-
שתרופה נמצאה- וקורונה- לא עוד!!!
ואפשר וכדאי ואפילו חובה
רק דקירה קטנטנה, לא מדי מכאיבה...
והמון עם נרעש ועומד אין אונים
העולם מתהפך לכולם בפנים

---ונגיד...---

שנין שלך או שלי, לא משנה
ילדון קטן, תמים
שלא מכיר ולא ידע עולם שונה
שנולד לתוך, וגדל עם.
וביום ההוא, ההיסטורי, שיבוא
שתפציע ותופץ התרופה המיוחלת---
הוא יקום בבוקרו,
וישא מבטו
לא יבין סיבתה, ומה התועלת...!?
הוא ירקע ברגליו
ממאן להתחסן
מתחפר בחיק עולם מוכר, ידוע
מסרב להישיר מבטו אל התיקון
הזר, המוזר, המרתיע
מתמכר להרגל האפור והמת
לא רוצה להניע עצמו אל חיים

מתעקש על כפפות במותג עולמי
גם בקיץ, ברור, כי זה ככה
לא יודע שיש אהבה ממיסה
של חיבוק וקרבה שמותרת
וחברה עליזה והמון עם חוגג
בלי ויראליה מרשעת, מדבקת
יעדיף להמשיך הפנים לכסות
לחצוץ בינו לעולם המאיר
מעלה מסכה מן האף- גם לעיניים

לא לראות,
לא להריח
לא לטעום.
להשאר שם.

---ונגיד...---

שאנחנו נהיה שם,
נראה אותו.
לא נבין את האבסורד שזועק, מחריש עולמות.
והוא- לא שומע.
כי מלאה המסכה את פניו,
הגיעה עד אזניו.
ואין הוא חש, ולא מרגיש.

---ונגיד...---

שכל זה הוא רק משל...

---תגידו,

והנמשל על הגאולה??!!.....

זה לא מזכיר את ההוא מהבונקר

אחרי מות שני בני אהרון

מתוך ארבעת בניו של אהרון, שנים מתו בהקריבם אש זרה. ואיך הגיב אהרון? נאמר בפרשת שמיני "וידום אהרון" שתק ולא בא בטרוניה.

לכאן בארץ ישראל שלאחר המלחמה הגיע איש גדול צדיק נשגב ותלמיד חכם עצום האדמו"ר מקלויזנבורג צאנז שעבר את מאורעות השואה שיכל את אשתו ואחד עשר ילדיו ובנה את מוסדות החסידות, קרית צאנז בנתניה וירושלים, בית חולים לניאדו, ישיבות, כוללים בית אבות בית מלון וכו'. אהב תורה ותלמידי חכמים לא הרשה לבחורי הישיבה להשתתף ב"טיש" כי מקומם בבית המדרש וחזר ושינן שאין כמו לימוד תורה בכל מצב. את מוסדותיו פתח לכולם ללא הבדל עדה או ידע ולא היה בעיניו משהו יותר מאשר תורה.

אחד הסיפורים מתוך אלפים שסופרו על אהבת התורה שלו היה המעשה שפעם חיכה בתור לרבי העשיר הנודע רבי זלמן מרגוליות והרבי אמר לגבאי שלא חש בטוב ואינו יכול לקבלו ופתאום ראה רבי זלמן, שנער צעיר נכנס לחדרו של האדמו"ר ויצא רק לאחר שעה ארוכה. מייד אחרי שאותו נער יצא מחדרו של הרבי שאל הרבי האם ר' זלמן עדיין בחוץ והורה להכניסו,

שאל רבי זלמן את הרבי מדוע בתחילה סירב לקבלו משום שאינו מרגיש טוב ואחרי שהנער היה בחדרו זמן ממושך כ"כ הוא יכול לקבלו? ולמה אותו לא היה לו כוח לקבל ואילו את אותו נער הוא קיבל לזמן ארוך כ"כ? ענה לו הרבי הבחור רצה להיבחן על כמה מסכתות, וכי לא אכניסו? אחרי שנכנס ובחנתי אותו נהיה לי נחת רוח, ושכחתי שאני לא מרגיש טוב ויכולתי להכניסו...

הוא היה אדם קדוש שבזמן המלחמה שמר על צלם אנוש ובהיותו במחנות המוות לא נגע במאכל שחשב שאינו כשר לכתחילה על אף שהיה במצב של פיקוח נפש. מיד עם שחרור מחנה המוות לא התמהמה אפילו דקה וכשהוא חלוש וחסר כל כוח פתח מייד ישיבה עוד שם על פתחה של גיהנום. (ידוע לכולם וגם שמעתי מאבי שיחי' עדות אישית מכיוון שהיה איתו באחד המחנות)

על מידת "וידום אהרון" של האדמו"ר הצדיק מסופר כדלהלן:

מעשה נורא סופר, אודות יהודי אחד שהיה ניצול שואה, והגיע לגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל. עבר אותו יהודי את כל המחנות על מוראותיהם, את השעבוד המפרך, את העבודה בתנאים התת-אנושיים של הנאצים ימ"ש, את שבעה מדורי גיהנום. ותוך כדי השיחה נתברר שלא זכה היהודי הזה לשום חינוך דתי. עם הארץ גמור היה, לא ידע אפילו פסוק כצורתו. ורק פסוק אחד בודד ידע, ואותו הוא ידע היטב. ומה היה פסוק זה? "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב".

תמה הגר"י קמינצקי, מנין הגיע הפסוק הזה דוקא לאותו יהודי, וכיצד היה בקי בו ושגור על פיו? ובכן, במחנות העבודה היו דורשים מהם להרים שקים כבדים מאד ולשאת אותם ממקום למקום. יחד עמו בעבודה מפרכת זו היה עוד מישהו, וכל פעם כשהיה צריך להרים שק כבד - היה היהודי השני נאנח ביידיש, ואומר לעצמו: "קומט דיר (תרגום: מגיע לך) יהודה לייב! תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב".

בירור קצר העלה במי מדובר - ברבי מקלויזנבורג, הגאון רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל, שאף הוא היה במחנות העבודה, וסבל את העול הכבד מנשוא. כינויו ביידיש היה "יהודה לייב", והוא שהיה נאנח כך בכל פעם שהיה צריך לישא את העול של הנאצים. ממנו למד שכנו לעבודה את הפסוק הזה בעל-פה. וזהו המשפט שהוא שמע שוב ושוב, עד אשר נחרט בלבו והיה שגור על לשונו: "קומט דיר, יהודה לייב! תחת אשר לא עבדת את אלקיך בשמחה ובטוב לבב".

היודי של האדמו"ר

וביום הכיפורים הראשון אחר השחרור ליל התקדש יום הכיפורים הוא ניגש לפני התיבה ואחרי תפילת "כל נדרי", נשא מדברותיו חוצבי-להבה בבית מדרשו אצל ארון הקודש הפתוח, והרעיש עולמות. הפעם דיבר בעיקר כלפי שמיא, דברי סניגוריה על ישראל קדושים, והוא דיבר בבכייה גדולה מתוך סערת רוח ורגש. המלים יצאו ישר מלבו, כשבידו המחזור הפתוח, והוא קורא מתוך הוידוי "אשמנו, בגדנו..." אולם המשמעות שונה מן המקובל. הוא אמר את המלים דרך שאלה ובניגון של פליאה: "אשמנו?! בגדנו?!... הוא עשה כביכול פלילות עם קונו. "אשמנו?" תמה ושאל. "בגדנו?" האם חלילה בגדנו באלקים ולא שמרנו לו

אמונים? "גזלנו?" ממי גזלנו באושביץ ובמיהלדארף? האם היה בכלל ממי לגזול? כאן עצר לפתע, כמי שנזכר מה, ויקרא: "אכן, אנכי הגזלן... אתוודה... יום אחד בשובי מעבודת הפרך, צנחתי על הדרגש שלי בצריף לנוח מעט, והנה נתפס עורי הצפוד בין שני קרשים ולא יכולתי לנוע... נסיתי להשתחרר בחזקה, בשארית כוחי, ועורי נקרע כלשהו מעל עצמותי... הדם התחיל שותת... "אוי" נפלטה מפי גניחה חרישית, בלא- משיים... גנחתי חרש, אבל היה די בגניחה זו כדי להעיר משנתו אסיר שכן בדרגש סמוך... ובכן "גזלנו", גזלתי שינה מאדם עייף... זוהי הגזילה היחידה שנכשלתי בה..." ואני מתוודה לפניך רבש"ע באגרוף על לבי: "חטאתי"...

אחר המשיך וקרא מתוך המחזור הלאה: "דיברנו דופי?" הרי בכלל לא נותר לנו כח לדיבורים. הלא אם שרדה עדיין טיפת כח ב"רוח ממללא" חסכנו אותו עבור הנוגשים האכזרים מ-ס"ס שנוכל להשיב כראוי לשאלותיהם! "העוינו?" "הרשענו?" מי? אנחנו? "לצנו?" מי יכול היה בכלל להתלוצץ שם? "מרדנו?" מרדנו בך רבש"ע? הלא קיבלנו וספגנו בהכנעה כל מכה מתוך ידיעה כי "אתה צדיק כל הבא עלינו!" מרדנו ברשעים? וכי יכולנו למרוד אפילו אם רצינו? וכה קרא מרן זי"ע והמשיך פסקא אחרי פסקא ב"אשמנו" וב"על חטא", כשהוא מסלק אחד לאחד את כל הפשעים והעוונות, כמי שאינם נוגעים כלל לשרידי ההשמדה. לא "הרשענו". לא "פשענו". הוידוי הזה לא נכתב בשבילנו - והוא סגר את המחזור. הקהל היה מופתע והמום מדבריו.

ואז סיים: על דבר אחד עלינו להתוודות, על הרצון לחיות שנפגמה בנו, מי יכול להעיד על עצמו שכשהיה תחת יד הנוגש וראה לדוגמא את חבריו שנפח את נשמתו ר"ל, שלא עלה בדעתו שמתאווה למצבו ורוצה ג"כ להיות במצב שלו? ותהה מדוע הוא לא "זכה" לזה, על דבר זה שנמאס בנו הרצון לחיות פעם או פעמיים במשך השנים הקשות, על זה אנו צריכים להתוודות.

וזכותו העצומה תעמוד לכולנו

סיפור לשבת הרב חייקל מילצקי (סבו של ראש ישיבת רש"י)

מידי יום חמישי נהגו חמשת הבחורים, מבחירי תלמידי ישיבת סלבודקה, להתבודד בבית הכנסת שבקצה העיירה. הם חיפשו מקום שקט ללמוד בו בהתמדה כל הלילה, ובית הכנסת הזה ענה על הצורך.

שבוע אחד ישבו החמישה ולמדו, כשמלבדם ישן שם בפינה ליד התנור יצחק, שהיה שיכור באופן קבוע, ומוכר בעיירה בשם 'יצחק השיכור'. כעבור שעה ארוכה של לימוד, נפתחה הדלת, ואל בית הכנסת נכנס עגלון רועד מקור ורטוב מכף רגל ועד ראש. הוא פנה לבחורים וביקש בתחנונים שייצאו לעזור לו, שכן סוסו שקע בשלג העמוק ואם לא יצילו אותו בהקדם, הסוס יקפא למות. הבחורים התחילו לדון בינם לבין עצמם האם מוטלת עליהם החובה לצאת ולעזור ליהודי האומלל, שהרי כעת הם לומדים והדבר כרוך בביטול תורה, וכן ישנו חשש שכתוצאה מהקור הנורא השורר בחוץ עלולים הם לחלות. לאחר שהעלו עוד טיעונים נוספים בעד ונגד, הכריעו שלא לצאת לעזור. העגלון נאנח ויצא לבדו לנסות שוב לחלץ את סוסו. בתוך בית הכנסת נשמע לפתע קולו של 'יצחק השיכור': "בחרתם שלא ללכת לעשות חסד!? אז דעו לכם שבסופכם לא תזכו ללכת על רגלכם". הבחורים התייחסו בזלזול לדבריו של יצחק והמשיכו בלימודם. אולם לאחר שעה קלה נקפם ליבם והחליטו לצאת לחפש את העגלון ולסייע בידו. כשהגיעו למקום ראו את העגלון יושב ליד נבלת הסוס ובוכה.

אחד הבחורים, ר' חייקל מילצקי זצ"ל, סיפר כי כעבור מספר ימים קרא לו 'יצחק השיכור' וביקש ממנו לבוא בערב לביתו היות והוא עומד למות באותו לילה. ר' חייקל התייחס בביטול לדבריו של יצחק מפני שהיה בטוח כי הוא אומר זאת מתוך שכרותו. אולם יצחק חזר שוב על הדברים עד שר' חייקל הבין כי יצחק כעת אינו שיכור כלל, והבטיח לו שיבוא. בשעה היעודה הגיע ר' חייקל לביתו העלוב של יצחק, שקיבל אותו במאור פנים. יצחק נשכב על מיטתו וביקש כי ר' חייקל ידאג שיקברוהו בחלקת הרבנים של העיירה. ר' חייקל ניסה להסביר לו שזה לא ילך כי קוברים שם רק רבנים. יצחק הצביע על ארגז ישן ואמר כי שם מונחים כתבי היד שלו, ואם הרב יראה את תוכנם ידאג כבר למלא את בקשותיו. ר' חייקל הבטיח ליצחק שיקח את הארגז לרב,

ואז אמר יצחק 'שמע ישראל' ונפטר. ר' חייקל לקח את הכתבים לרב שיעין בהם. לאחר שעה קלה קם בבהלה ממקומו כשהבין כי 'יצחק השיכור' היה מל"ו צדיקים שבדור, ואכן ציוה לקברו בחלק הרבנים כפי שביקש.

"אמנם אינני יודע מה עלה בגורלם של ארבעת חברי", סיפר בזקנותו ר' חייקל לילדיו ונכדיו, "אולם כעת שאתם כבר יודעים מי היה 'יצחק השיכור', אתם יכולים להבין מדוע כרתו לי את הרגל החולה, וכעת אמרו לי הרופאים כי לא נותרה ברירה וחייבים לכרות גם את הרגל השניה..."

מה שסיפר האדמו"ר מגור הפני מנחם על הרב חייקל מילצקי והמסר הנפלא

יש דבר שרציתי לשאול אבי ובסוף לא אסתייעא מילתא ואני מתחרט ע"ז כ"כ עד היום הזה - כשהייתי כאן בארץ למדתי בעץ-חיים אצל הרב חייקל מילצקי ז"ל הוא הכניס בי אהבת תורה והרבה לומדישע זאכין. הוא היה איש צדיק ואמר פעם בשבוע שיעור מוסר בטוב טעם ודעת גם סיפורים עם מוסר השכל וגם סיפורים מאדמו"רים ומהבעש"ט ותלמידיו. אהבתי מאוד את השיעורים שלו ובפרט את שיעור המוסר.

פעם סיפר סיפור ידוע, היה רב דרשן שבא לעיר ודרש על לחם הפנים והלהיב הקהל על מעשה בית המקדש ועל עבודת לחם הפנים. אחד משומעי הדרשה, יהודי תמים, חשב שמהיום יתחיל גם הוא להביא כדוגמת לחם הפנים ע"י חלות שישים בארון הקדש בדחילו ורחימו כמעשה לחם הפנים, לכבוד השכינה בבית מקדש מעט בבית הכנסת, וכך כל יום שישי כשאף אחד לא ראה, נכנס דרך החלון והניח את החלות. בסוף התפילה כשהגבאי סידר את בית הכנסת, וכך כל יום שישי כשאף אחד לא וכיון שהיה עני סבר שמישהו קיים בו מתן בסתר ועל כן לקח החלות לביתו. כך עברו הרבה שבתות. אותו תמים ואשתו מכינים ומטיבים הבצק והחלות, וכל יום שישי מתגנב ושם בארון קדש בדחילו ורחימו והגבאי אח"כ לוקח ונהנה, והיהודי שראה בשבת בבוקר בשעת פתיחת ההיכל לקריאת התורה שהחלות אינם, הבין בתמימותו שהקב"ה באמת לוקח החלות-

פעם אחת חזר ובא אותו הרב הדרשן לעיר לסיבוב שני, וביום שישי עלה לבית המדרש להכין הדרשה שיאמר, ולפתע ראה אדם נכנס מהחלון ושם חלות בארון קדש ומברך להקב"ה שלוקח החלות, ועוד מוסיף להקב"ה ברכת "בתאבון". ניגש אליו וגער בו וצעק עליו שזה אפיקורסות וחילול שם שמים ואסור לעשות כך. כשהצטדק אותו יהודי שאדברא מדרשת הרב בשנה שעברה הבין כך, נזף בו הרב קשות ואמר לו שטעה בהבנתו, ואין בזה שום נחת רוח להקב"ה ושלא ינהג כך הלאה. האיש הלך בבושת פנים ובכה ואמר לאשתו שתפסיק מהיום באפיית החלות והכל היה טעות ומי יודע אם לא היה בזה איזה קלקול. למחרת שלח האר"י ז"ל לומר לאותו רב, צו לביתך כי מת אתה, כיון שמיום שנחרב בית המקדש, לא היה אדם שעשה נחת רוח להקב"ה כאדם זה, ואתה קלקלת הדבר, ולא עזר לו שום תירוץ ולמחרתו נפטר אותו הרב. ע"כ הסיפור! הוסיף הפני מנחם ואמר: ר' חייקל ז"ל סיפר עשרת מונים יותר יפה ובטוב טעם.

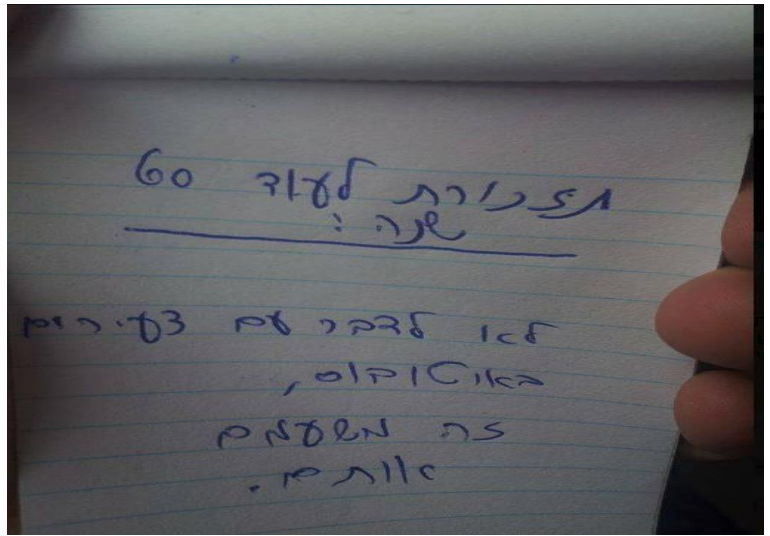
אכן התעוררה לי מיד עם שמיעת הסיפור קושיא עצומה על הסיפור, אלא שהתביישתי לשאול, חשבתי שאאל את אבי, ובסוף לא אסתייעא מילתא, ומאד אני מצטער על כך שלא שאלתי אותו. אילו הייתי שואל אותו, בוודאי היה מאיר את עיני. היה קשה לי. היכן היושר. הרב הדרשן אכן לא היה בסדר במה שהפסיק את מנהגו של אותו תמים, אבל הרי הוא עצמו היה הגורם לכך שאותו יהודי התחיל בכלל לעשות את מעשהו התמים בגלל הדרשה שלו בשנה הקודמת אז למה לא התחשבו בכך בזמן שנפסקה לו מיתה? זה יושר ודין אמת?

כמה אני מצטער שאין לי על זה תשובה מאבי האמרי אמת זכותו יגן עלינו!

אני חושב שיש לי תירוץ ואולי תירוץ זה היה עונה אבי והוא אמיתי ומוסר השכל גדול-

בשמים מחשיבים יגיעה ועמל בעבודת ה' שתהיו עמלים בתורה. אותו דרשן נהג בוודאי לומר דרשות לצורך פרנסתו ולכן על אף שגלגלו זכות לידו שאותו תמים התעורר לנהוג כפי שנהג, אולם לרב הדרשן לא הייתה בזה שום יגיעה מיוחדת, והרי זה כמו מי שאיבד כסף ומצא אותו עני והתפרנס מזה שאף על פי שיש לו שכר - אין זה שכר כמו מי שהתייגע בנתינת צדקה לכתחילה.

אבל כשבא הרב לקלקל שם יגע צעק וגידף והתאמץ בקלקול לכן נענש בעונש חמור שכזה כי את הקלקול הוא עשה במאמץ ולכן הזכות שבאה בלא יגיעה לא יכלה לכפר על הקלקול שבא ביגיעה.

פרסומות של פעם (יותר חשמל פחות עמל, עדינה קלמנטינה, חצי אשכולית ל"ארוחת מלכים")

עוגות יום הולדת

